

Комунальний заклад

«Дошкільний навчальний заклад № 67 Вінницької міської ради»

Інтеграція мовленнєвої та логіко – математичної діяльності в освітній роботі з дошкільниками

**Методичний івент для вихователів старших груп та вчителів початкової
школи комунального закладу «Вінницький ліцей № 35»**

Березень 2024 р.

Мета: активізувати знання педагогів з питань інтеграції мовленнєвої та логіко – математичної діяльності; сприяти підвищенню рівня професійної майстерності, ефективній груповій взаємодії; формувати творчий підхід до організації та проведення інтегрованих занять.

№ з/ п	Зміст роботи	Відповідальний
1	<p style="text-align: center;"><u>Організаційний блок</u></p> <p>Вправа «Привітання колезі»</p> <p style="text-align: center;"><u>Інтерактивний блок</u></p> <p>2.1. Варіанти інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із казкою.</p> <p>2.2. Варіанти інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи з прислів'ями»</p> <p>3 Вправа «Варіанти інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із фразеологізмами»</p> <p>Вправа «Варіанти інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із приказками»</p> <p style="text-align: center;"><u>Підсумковий блок</u></p> <p>Обмін думками. Вправа «Мікрофон по колу»</p>	<p style="text-align: center;">Вихователь-методист Кравчук Н.І.</p> <p style="text-align: center;">Вихователі Богданова Т.Л., Лісова І.М.</p>

Організаційний блок

Вихователь – методист: Вітаю усіх учасників методичного івенту. Для початку запрошую створити приємну емоційну атмосферу та привітати одне одного та висловити свої побажання.

Вправа «Привітання колезі»

Вихователь – методист: Для гарного настрою розпочнемо зустріч вправою «Весела змійка». Стоячи у колі ведучий починає рухатися за годинниковою стрілкою, обходячи/оббігаючи учасників змійкою. При цьому він торкається кожного другого учасника, і той, кого він торкнеться рухається попереду змійки.

Вихователь – методист: Дитинство – це період бурхливого розвитку: розумового і фізичного. Саме ми: педагоги - дошкільники, вчителі та члени родин наших вихованців та учнів є своєрідними каталізаторами розвитку дітей. У роботі з сучасними дітьми дорослі вдаються до ефективного поєднання традиційних і нетрадиційних засобів, форм роботи, методів, прийомів. Отже, спробуймо ввести в освітній процес нові цікавинки, які можна використовувати і для старших дошкільників, і для учнів початкових класів.

Освітня робота з дітьми у ЗДО та навчання у ЗЗСО зазвичай здійснюється за певними освітніми напрямками (ЗДО) та освітніми галузями (ЗЗСО). Проте це формує в дітей переважно фрагментарні уявлення стосовно багатьох предметів, явищ тощо. Саме тому сучасна освіта наголошує на необхідності інтеграції знань, об'єднання понять за темами. Це забезпечує комплексне вивчення теми та одночасну реалізацію завдань із різних напрямів та галузей державних стандартів дошкільної та початкової освіти. Так Державний стандарт початкової освіти передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегрованій основі з переважанням ігрових методів у 1-2 класах. Сьогодні спробуємо інтегрувати логіко-математичні та мовленнєві завдання.

Говорячи про інтеграцію логіко-математичних та мовленнєвих завдань, акцентуємо увагу саме на роботі з творами дитячої художньої літератури. Адже художнє слово захоплює дитину милозвучністю, казковими сюжетами, римованими рядками, динамічністю, внутрішнім, смисловим змістом. Діти у сприйманні художнього твору поступово навчаються приставати на позицію героя, подумки йому сприймати, радіти його успіхам та сумувати над невдачами. Саме це є вихідним положенням стосовно вибору художнього слова як одного з основних засобів для роботи з дітьми. Особливий інтерес для інтеграції логіко-математичного та мовленнєвого розвитку становлять казки, вірші, прислів'я, приказки, загадки, адже саме в них сконцентровано мудрість народу.

Перлинкою, яку відкрили для роботи із старшими дошкільниками є метод «Шість капелюхів». «Шість капелюхів мислення» — це система, яка дає змогу структурувати і зробити набагато ефективнішою будь-яку розумову діяльність. Спроекував її британський психолог і письменник, експерт у сфері творчого мислення Едвард де Боно.

Розподіл режимів мислення на шість напрямів та вибір потрібного підходу в певній ситуації забезпечує результативність методу. Боно метафорично назвав їх кольоровими капелюхами:

- синій — керування — упорядковує послідовність капелюхів, пропонує визначити стратегію обговорення, а у кінці зробити висновки;
- білий — інформація та факти — спрямовує увагу на зміст художнього твору, пояснює незрозумілі слова, поняття;
- червоний — почуття та емоції — пропонує висловити інтуїтивні реакції учасників на ситуацію, естетичну оцінку;
- чорний — критична оцінка — шукає негативні сторони, застерігає від невдач, реалістично оцінює ситуацію;
- жовтий — оптимістичність — шукає переваги, цінності, гармонію, висловлює оптимістичні очікування;
- зелений — творчість — спонукає мислити не за шаблоном, генерує нові ідеї та провокативні рішення, досліджує.

Кожен учасник або група учасників у процесі обговорення проблеми «надягає» капелюх певного кольору і мислить так, як «потребує» колір капелюха. Першим та останнім надягають синій капелюх, щоб спочатку розробити стратегію, а у кінці — проаналізувати результат та зробити висновки. Другим зазвичай йде білий, аби учасники ознайомилися з інформацією. Проте капелюшки можна надягати в будь-якій послідовності. Після чорного капелюха ліпше «надягти» жовтий, щоб урівноважити думки дітей і не дати концентрувати увагу на негативі. Проте, іноді корисно після чорного «надягти» зелений — одразу шукати творчі рішення негативних аспектів.

Застосовуючи метод «Шести капелюхів», ми проаналізуємо казку Наталі Забіли «Зайчикова хатка». **Чому саме казку? Казка створена з метою передачі етнокультурного спадку майбутньому поколінню. Казка подає дитині перші відомості про навколишній світ, розмаїття його форм, принципи існування в довкіллі. В. О. Сухомлинський називав казку животворним джерелом дитячого мислення, благородних почуттів і прагнень. На його думку, естетичні, моральні та інтелектуальні почуття, які народжуються в душі дитини під враженням від казкових образів, стимулюють потік думки, який пробуджує до активної діяльності мозок, зв'язує повнокровними нитками живі острівці мислення.**

Увага на екран. Відео підготувала та озвучила вихователь Тетяна Богданова.

Відео казки Наталі Забіли «Зайчикова хатка»

Вихователь-методист: Я одягаю синій капелюх – він керує порядком капелюхів. Тому пропоную спочатку коротку бесіду за змістом казки (білий капелюх), потім визначити настрій, риси характеру усіх героїв, висловити своє ставлення до них, розповісти про емоції, які виникли у вас під час перегляду казки (червоний капелюх), критично оцінити їх вчинки, знайти негативні (чорний капелюх) та позитивні (жовтий капелюх) риси казкових героїв, а потім трішки пофантазувати (зелений капелюх).

Отже, білий капелюшок завжди про щось розповідає або про щось запитує. До кого я підійду із капелюхом, той і відповідає на моє запитання.

Запитання:

- Як називається казка та хто її автор?
- Хто головні герої казки?
- Що сталося із Зайцем?
- У казці є слово «луб'яна хатка». Луб'яна – означає: зроблена з кори дерев чи із товстих стебел рослин.
- Як ви розумієте слово бідолашний, клоччя?
- Які ще незрозумілі для вас слова траплялися у казці?
- Якими словами заєць розповідав про своє горе?
- Хто допомагав зайцю прогнати лисицю?
- Що завжди відповідала лисиця?
- Кому вдалося прогнати лисицю? Як саме?

Наступне завдання від червоного капелюшка. Він пропонує визначити, який настрій був у казкових героїв? Як про їхні риси характеру сказано у казці?

- Зайчик – бідолашний, малий звір. Колись був веселий.

Пострибав по лісі зайчик, сірий зайчик-побігайчик,
сльози річкою ллючи: страшно в лісі уночі!

Вовк, ведмедик і собака відступились в боротьбі...

- Лисиця - люта злодійка хвостата, розбишака.

— Я хороша! Я не зла! Я з зайчатком не сварилась, по-сусідському жила!..

А сама — мерщій на ганок, та — по східцях, та — у ліс!

- Вовк гарчить. Вовк злякався.
- Ведмідь - загримав волохатий. Як почув ведмідь цю мову — враз сховався у кущі.
- Собака загарчала. Утекла й собака зразу
- Півник-молодець, гострий дзьоб, сталеві шпори ще й червоний гребінець.

— Ну, за мене не страшися! Сам побачиш,—от ходім! —

Вийшли друзі на узлісся, де стояв зайчатин дім.

Не злякався півник смілий та на ганок як стрибне.

— Забирайся, поки ціла! Не дратуй, гляди, мене!

Дуже не терпиться чорному капелюшку, адже він почув, що у казці було щось недобре. Давайте критично проаналізуємо, хто з героїв вчинив недобре.

Заєць: поселився біля лисиці, не відстоював своє житло, не встановив замок на двері.

- Вовк...
- Лисиця...
- Ведмідь...
- Собака...
- Півень...

Ведучий ставить чорні галочки ліворуч від зображення героя.

Добре, друзі, але і жовтому капелюшку не сидиться. Невже всі такі погані? Йому необхідно розповісти, що доброго, правильного зробили наші герої. Учасники називають позитивні вчинки персонажів, ведучий ставить жовті галочки праворуч від зображення героя. Відтак разом визначають, хто із героїв позитивний, а хто ні.

Настала черга і зеленого капелюшка. Його завдання найцікавіше. Нумо подумаємо, а що було б, якби:

- Заєць поселився у крижаній хаті, а лисиця – у луб'яній....
- Вовк першим прогнав лисицю...
- Півник злякався так само, як і інші...
- Хто пропонує свої варіанти?

Учасники обговорюють ситуації. Відтак вихователь-методист знову бере синій капелюх та ставить на дошку зображення казкових героїв.

Від синього капелюшка завдання таке: визначити, чому ж нас навчає ця казка?

Які приказки та прислів'я можна дібрати до цих правил?

Варіанти відповідей:

- *Світ не без добрих людей.*
- *Сам пропадай, а друга виручай.*
- *Де є добрі люди, там біди не буде.*
- *Силу той має, хто не відступає.*
- *Усі сили віддай, а друга з біди виручай.*
- *Чия відвага, того й перевага.*

Отже, метод «Шість капелюхів мислення» дає змогу нетрадиційно підійти до аналізу казки, уникнути плутанини під час аналізу казки, розвивати у дітей критичне мислення та зв'язне мовлення.

А зараз запрошую усіх на фізкультурну паузу та передаю слово вихователям Тетяні Богдановій.

Інтеграція мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із казкою

Завдання до казки

Ведуча 1:

1. Порахуйте усно, скільки героїв у казці Н. Забіли «Зайчикова хатка» та покажіть відповідну цифру.
2. Викладіть казкових героїв по висоті у порядку зростання. Виміряйте їх висоту лінійкою. Позначте цифрою вгорі над казковими героями їхню висоту.
3. Назвіть звірів, які мають непарні порядкові номери. Котрі по рахунку Ведмідь, Собака, Заєць.
4. Назвіть звірів, які мають парні порядкові номери. Котрі по рахунку Лисиця, Вовк, Півень.
5. Як можна сказати про висоту Ведмедя? (найвищий), Вовка (нижчий), Лисиці (ще нижча), Півня (найнижчий).
6. Вправа «Хто перший на допомогу» (вимірювання умовною міркою).
Хто із казкових героїв: Собака чи Півень першим дістанеться до Зайця. Виміряй умовною міркою довжину стежки та познач кількість мірок цифрою.
Чому одна стежка Собаки має різну довжину: 9 морквин та 4 капустини? (Умовні мірки мають різну довжину) .
Чому морквин менше ніж капуста? (морквина довша, чим довша умовна мірка, тим меншу кількість разів вона повторюється).
Чому капуста більше ніж морквин? (капустина коротша, чим коротша умовна мірка, тим більшу кількість разів вона повторюється).
7. Інтерактивні приклади.
8. Казкові задачі.

Наступні завдання від Ірини Михайлівни.

Ведуча 2:

9. Послухай, подумай та доповни речення.
Ведмідь вирішив, що з легкістю прожене Лисицю, тому що....
Лисиця проживала у крижаній хатині, тому що...
Півник вигнав Лисицю, тому що...
Якби не півень, ...
10. Складіть порівняльну розповідь про двох казкових героїв (за вибором учасників).

Інтеграції мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із прислів'ями та приказками

Приказки й прислів'я — перлини педагогічної практики сімейного виховання багатьох поколінь у формі афоризмів. Багато приказок і прислів'їв стали неписаними законами виховання, своєрідним моральним кодексом сім'ї, суспільства.

Прислів'я — влучний образний вислів повчального змісту, часто ритмічний за будовою, який у стислій формі узагальнює різні явища життя.

Приказка — це образний вислів, що влучно характеризує людину, але висловлює думку неповно, без притаманного прислів'ю повчального змісту. Приказки коротші, вони переважно є частиною речення.

Короткі і влучні вислови можна використовувати як засіб мовленнєвого розвитку, морального, екологічного виховання дітей тощо. Спробуймо використати прислів'я і приказки з метою логіко-математичного розвитку дітей. Увага на екран. Перед вами зашифроване з використанням елементів мнемотехніки прислів'я. Спробуйте розшифрувати його.

Сім разів одмір, один раз одріж.

Тлумачення, мудрість: тільки ретельно обдумавши, починай діяти.

1. За допомогою чого можна вимірювати довжину? (*Лінійка, кроки, палиця тощо*)
2. Як можна відділити частину від цілого предмета? (*Ножицями, ножем, відірвати*)
3. Пропоную обрати картку та виміряти довжину зали тим предметом, який зображено на картці, а результат записати на аркуші предмета.

Вправа «Веселе шикування»

На початку вправи учасники ознайомлюються з результатами своїх вимірювань, визначають, у кого найменше значення, у кого найбільша. Під музику учасники рухаються. По закінченню потрібно пошикуватися від меншого значення довжини до більшого.

Одна бджола мало меду наносить

Тлумачення, мудрість: один виконає роботи менше, ніж колектив.

- Якщо одна бджола принесе один грам меду, то скільки грамів меду принесуть п'ять бджіл?
- Скільки потрібно працювати трудитися бджілці, щоб наносити банку меду?
- Пригадай прислів'я з числівником один.

(Один розум добре, а два — краще. Одна книга тисячу людей навчає. Одна ластівка — це ще не весна. Один у полі — не воїн)

Пригадай прислів'я та приказки з іншими числівниками, поясни їхню мудрість.

(Хто боїться, у того в очах двоїться. За двома зайцями поженешся, то ні одного не піймаєш. Брехливому вірять не більше одного разу. У ледаря всі десять пальців байдикують. Слухай сто разів, а говори — один. За сто робіт береться, а ні одна не вдається)

Інтеграція мовленнєвого та логіко-математичного розвитку в процесі роботи із загадками

Робота над загадками сприяє розвитку фантазії, кмітливості, спритності мислення, спостережливості, допомагає зрозуміти іноказання, виокремити своєрідну властивість предметів та явищ.

Загадка містить повну і точну характеристику предмета або явища, опис типових ознак. Вона цікава, образна, що допомагає розвитку мовлення і мислення.

За змістом загадки презентують виховну думку, відповідають віковим і психологічним особливостям дітей, є доступними для дитячого сприймання.

Основа для відгадування загадок — сформовані уявлення у дітей про предмети та явища, тому, обираючи загадку, необхідно врахувати досвід дітей як колективний, так і індивідуальний.

Отож, загадка...

Влітку медом ласував, досхочу малини рвав.

А як впав глибокий сніг, позіхнув і спати ліг.

Бачив чи не бачив сни, а проспав аж до весни (ведмідь)

Завдання до загадки

- 1. Про яку пору року не згадується у загадці? (осінь)**
- 2. Назвіть у зворотному порядку осінні місяці.**
- 3. Що чи хто будить ведмедя навесні?**
- 4. Який прилад може розбудити від сну?**
- 5. На якій руці зручніше носити механічний годинник? Чому?**
- 6. Чим можна виміряти час?**
- 7. Назвіть слово, яке не має стосунку до часу:**
 - секунда, вечір, сірий, вчора;

- сьогодні, глибокий, вівторок, година;
- день, хвилина, позавчора, хата.

Наступна загадка: Пара довгих вушок, сіренький кожушок,

Скорий побігайчик. Як він зветься? (зайчик)

Завдання до загадки

- 1. Яким словом можна замінити слово «пара»? Що буває лише парним? (кільця у ножиць, рейки потяга....).**
- 2. Назвіть тварин, у яких різні частини тіла незвичайно довгі (шия у жирафа, змія, хвіст ящірки...).**
- 3. Добери синоніми до слова «скорий». Назви кілька слів з протилежним значенням до слова них.**
- 4. Виконай звуковий аналіз слова «зайчик».**
- 5. Пригадай та розкажи вірш про зайця.**
- 6. Героєм яких літературних творів є заєць?**
- 7. Пригадайте та розкажіть приказку/прислів'я про зайця.**
- 8. Казкове sudoku для найрозумніших.**

Підсумковий блок

Обмін думками. Вправа «Мікрофон по колу»

Вихователь-методист пропонує учасникам висловити свої пропозиції та враження від заходу.